

მწვანე ალტერნატივას შენიშვნები და კომენტარები საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის ხანდო- ფასანაურის შემოვლითი გზის პროექტის სკოპინგის ანგარიშის თაობაზე

18 აგვისტო, 2023

1. პროექტის ალტერნატივები

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, სწორედ სკოპინგის პროცედურა განსაზღვრავს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისთვის (გზმ) მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალს და ამ ინფორმაციის გზმ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებებს. ამასთან, საქმიანობის განმახორციელებელი **ვალდებულია** საქმიანობის დაგეგმვის შედეგებისდაგვარად აღრუელ ეტაპზე წარუდგინოს სააგენტოს სკოპინგის ანგარიში, რათა დროულად მოხდეს პროექტის ყველა შესაძლო ალტერნატივის იდენტიფიცირება, შესწავლა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით ყველაზე მისაღების გამოვლენა.

პროექტის ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შესახებ ინფორმაციიდან ირკვევა, რომ ალტერნატივების შერჩევა, შედარება და სასურველის შერჩევა მოხდა კომპანია IDOM-ის მიერ მომზადებული ჟინვალ-ლარსის საავტომობილო გზისათვის მომზადებული ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთების დოკუმენტში. თუმცა, თავად ეს დოკუმენტი, გაუგებარი მიზეზებით გამო, არ არის ხელმისაწვდომი საზოგადოებისათვის. ხოლო, სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია ვერ იძლევა ნათელ სურათს ალტერნატივების შესადარებლად.

2023 წლის 17 აგვისტოს გამართულ საჯარო განხილვაზე ნათლად გამოიკვეთა, რომ გამა კონსალტინგის მიერ წარმოდგენილი ალტერნატივების ანალიზმა არაერთი კითხვა გააჩინა ადგილობრივ მოსახლეობაში. მოქალაქეებმა ეჭვი გამოთქვეს გეოლოგიური კვლევების სანდოობაში, რადგან დასკვნები ეწინააღმდეგებოდა მათ ადგილზე არსებული სიტუაციის შესახებ ცოდნას და გამოცდილებას. ვიმედოვნებთ, რომ ამავე პროექტის სხვა მონაკვეთებთან დაკავშირებით განვითარებული მოვლენების გათვალისწინებით, ჯეროვნად მოხდება ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებების განხილვა და გათვალისწინება.

2. საქმიანობისთვის შეუსაბამო ინფორმაცია

სკოპინგის ანგარიშის არაერთ ნაწილში წარმოდგენილია საქმიანობისთვის შეუსაბამო ინფორმაცია (მაგალითად პროექტისთვის მნიშვნელოვან

საკანონმდებლო ჩარჩოს აღწერაში განხილულია მტირალას ეროვნული პარკის შესახებ კანონი, თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის ტექნიკური რეგლამენტი, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესი და ა.შ.), რაც გვაფიქრებინებს, რომ ინფორმაცია გადმოკოპირებულია სხვა საქმიანობის საპროექტო დოკუმენტაციიდან.

3. პროექტის დანაწევრება

კვლავ პრობლემად რჩება პროექტის დანაწევრების საკითხი. საავტომობილო გზის პროექტის მონაკვეთებად დაყოფას შესაძლოა პრაქტიკული სარგებელი ჰქონდეს განხორციელების ეტაპზე, დროის დაზოგვის მიზნით, რამდენიმე მშენებელი კომპანიის ერთდროულად შესარჩევად; ან თანხის ერთდროულად არ ქონის პირობებში პროექტის ეტაპობრივად განსახორციელებლად. მაგრამ, შეუძლებელი და დაუშვებელია ერთიანი ხაზობრივი პროექტის დანაწევრება და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების ცალკეულ მონაკვეთებზე განხილვა. „ცალკეული მონაკვეთების განხილვა ვერ ქმნის სრულ სურათს გარემოს ყველა კომპონენტის სრულყოფილად/სრულფასოვნად შეფასებისათვის“¹.

მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის პროექტი ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე დაყოფილია რამდენიმე მონაკვეთად, რომელთაგან მშენებლობა (არაერთი პრობლემის ფონზე) დაწყებულია მხოლოდ ქვეშეთი-კობის მონაკვეთზე. გზის ნატახტარი-ჟინვალის მონაკვეთზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა სააგენტოში იმდენად უხარისხო დოკუმენტაცია წარადგინა, რომ პროცესი სკოპინგის ეტაპზე დაბრუნდა და შესაბამისი დოკუმენტაცია ხელახლა არის მოსამზადებელი. ქვეშეთი-კობის მონაკვეთის მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი პრობლემებიც სწორედ არასათანადო კვლევებსა და უხარისხო დოკუმენტაციაზე დაყრდნობით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისა და მშენებლობის ნებართვის დამსახურებაა.

4. საჯარო განხილვა

ჩვენთვის უცნობია რა ღონისძიებები იქნა გატარებული გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ, მაგრამ ნათელია და ეს ვიმედოვნებთ, რომ ცენტრი თავად დარწმუნდა ამაში, რომ წარმოების დაწყებისა და წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობის შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის დროული, ეფექტიანი და ადეკვატური საშუალებებით მიწოდება არ იყო უზრუნველყოფილი. ადამიანებს არ ქონდათ წვდომა განსახილველ დოკუმენტებზე და დიდმა ნაწილმა საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია განხილვის დღეს შეიტყო.

¹ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2020 წლის 30 ნოემბრის N 11210/01 [წერილი](#) ადმინისტრაციული წარმოების შეწყვეტის შესახებ - „სნოჯუთა-როშკა-შატილი-ომალო-ხადორის ხეობა-ბაწარა-ანმეტას მიმართულებით საავტომობილო გზების მშენებლობა-რეკონსტრუქციის პროექტი